

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z wniosku Gminnej Spółdzielni "S(...)" w P.

przy uczestnictwie A. L., T. T., A. O., B. L., B. C., R. C., E. K., B. K., B. M., K. O., E. S. i B. L.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 kwietnia 2008 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 września 2006 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala skargę kasacyjną i zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki postępowania A. L. 300 (trzysta) zł kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2006 r. Sąd Rejonowy w P. stwierdził, że Gminna „S(...)” w P. z dniem 1 maja 2004 r. nabyła przez zasiedzenia własność nieruchomości położonej w B., składającej się z działek nr (...)/1 i nr (...)/3 o powierzchniach – odpowiednio – 0,82 ha i 0,18 ha, dla której jest prowadzona w Sądzie Rejonowym w P. księga wieczysta kw nr (...).

Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca, który był – wbrew odmiennemu stanowisku uczestników postępowania – samoistnym posiadaczem w złej wierze wyżej wymienionej nieruchomości od końca kwietnia 1974 r., nabył jej własność przez

zasiedzenie po upływie trzydziestu lat nieprzerwanego posiadania. Sąd nie podzielił zarzutu, że bieg terminu zasiedzenia uległ przerwaniu na skutek złożenia przez uczestniczkę postępowania A. O. dnia 5 grudnia 2003 r. wniosku o zawiązanie wnioskodawcy – na podstawie art. 184 k.p.c. – do próby ugodowej w sprawie wydania nieruchomości, która nie doprowadziła do uregulowania sporu w drodze ugody [sygn. akt (...)]. Powołując się na wypowiedzi w piśmiennictwie, Sąd uznał, że wymieniony wniosek nie przerywa biegu terminu do zasiedzenia, ponieważ w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. nie stanowi on czynności podjętej bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia.

Zaskarżonym postanowieniem – na skutek apelacji uczestniczki postępowania A. L. – Sąd Okręgowy w K. zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji i oddalił wniosek o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie.

Sąd odwoławczy podzielił dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i ocenę charakteru posiadania. Powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZP 42/06 (OSNC 2007, nr 4, poz. 54), uznał jednak, że bieg terminu do zasiedzenia uległ przerwaniu na skutek złożenia przez A. O. dnia 5 grudnia 2003 r. wniosku o zawiązanie posiadacza nieruchomości do próby ugodowej w sprawie wydania nieruchomości. W konsekwencji wniosek o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie został oddalony, ponieważ nie upłynął przewidziany w ustawie termin do zasiedzenia nieruchomości.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie art. 123 § 1 pkt 1 w związku z art. 175 k.c. przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz obrazę art. 378 § 1 w związku z art. 379 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. Powołując się na te podstawy, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trafnie skarżący podniósł, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego zarysowała się rozbieżność dotycząca kwestii granic (zakresu) ponownego rozpoznania sprawy przez sąd apelacyjny. Została ona jednak rozstrzygnięta. W myśl podjętej po wniesieniu rozpoznawanej skargi kasacyjnej uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (Biul. SN 2008/1/13), która ma moc zasady prawnej, sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach

zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozagę nieważność postępowania. Zgodnie z przytoczoną uchwałą drugą podstawę skargi kasacyjnej, zawierającą zarzuty obrazy przepisów postępowania na skutek rozpoznanie przez Sąd Okręgowy w K. kwestii nieobjętej zarzutami naruszenia prawa materialnego, należało uznać za nieuzasadnioną.

Nieuzasadniona jest również pierwsza podstawa skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale III CZP 42/06 z dnia 28 czerwca 2006 r. (OSNC 2007, nr 4, poz. 54), że zawezwanie posiadacza nieruchomości do próby ugodowej na podstawie art. 184 k.p.c. w sprawie wydania nieruchomości przerywa bieg terminu zasiedzenia (art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 175 k.c.). Niesłuszny jest zarzut skarżącego, że w okolicznościach sprawy zawezwanie do próby ugodowej na podstawie art. 184 k.p.c. w sprawie wydania spornej nieruchomości nie było czynnością przerywającą bieg terminu do zasiedzenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c., ponieważ dokonująca go uczestniczka postępowania – wiedząc o tym, że wnioskodawca nie chce wydać nieruchomości – miała świadomość, iż zawezwanie do próby ugodowej w sprawie wydania nieruchomości nie może zakończyć się powodzenie (zawarciem ugody). Uszło uwagi skarżącego, że zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 175 k.c. – co podkreślił także Sąd Najwyższy w przytoczonej uchwale III CZP 42/06 – do przerwania biegu terminu do zasiedzenia nie jest konieczna realizacja roszczenia najdalej idącego, tj. zaspokojenie uprawnionego przez np. zawarcie ugody, lecz wystarczy podjęcie czynności przed sądem w celu dochodzenia tego roszczenia. Zawezwanie do próby ugodowej w sprawie wydania nieruchomości jest niewątpliwie taką czynnością. Jej podjęcie świadczy ponadto – co ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia biegu terminu do zasiedzenia – o zmanifestowaniu przez właściciela nieruchomości woli wykonywania prawa własności.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁴ k.p.c.).